

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

16 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de eerste evaluatie van het kunstenaarsstatuut

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken van het programma 'Vlaanderen Sportland'

Vraag om uitleg van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over internetradio's

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de problemen van de onafhankelijke radio's in Vlaanderen

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 16 juni 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Carl Decaluwe

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.41 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de eerste evaluatie van het kunstenaarsstatuut

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Clerck tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de eerste evaluatie van het kunstenaarsstatuut.

De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, even verkeerde ik in de waan dat ik nog op het federale niveau actief was. Mijnheer de minister, voor u zal dat nog meer het geval zijn.

In mijn vraag gaat het immers om het kunstenaarsstatuut, een van de mooie realisaties die u tot stand hebt kunnen brengen als federaal minister. Het statuut is totstandgekomen op 1 juli 2003. Er is echter ook nog een Vlaams onderdeel. Ik zou graag peilen naar uw algemene appreciatie, ook vanuit het Vlaamse oogpunt, van deze wetgeving. De regelgeving heeft heel lang op zich laten wachten. Er zijn heel wat debatten aan voorafgegaan.

Mijnheer de minister, ik baseer mijn vraag op de analyse die werd gemaakt door de vzw Kunstenloket. Er wordt gestart met een positieve noot door te stellen dat er een stap vooruit is gezet. Heel wat mensen vallen onder dat – gevarieerde – statuut.

In de analyse worden een aantal aspecten van het hele verhaal bekeken.

Ik zal de hele geschiedenis hier niet opnieuw aanhalen. Vanuit het Vlaamse oogpunt zijn er een paar punten. Ik denk dat er ook in het federale parlement al vragen werden gesteld aan minister Demotte. In de analyse worden bijvoorbeeld commentaren gegeven over de federale aspecten, zoals koninklijke besluiten die nog niet werden gepubliceerd, de vergoedingsregeling, de kunstenaarscommissie, enzovoort. Daarover zal ik het hier niet hebben.

Mijnheer de minister, op het Vlaamse niveau zijn de Sociale Bureaus voor de Kunstenaars relevant. Er is ook de algemene bemerking dat het allemaal nogal ingewikkeld is op het administratieve vlak.

De Sociale Bureaus voor de Kunstenaars (SBK) treden op als vaste werkgever van de kunstenaars als er meerdere prestaties worden geleverd. Er zouden grote verschillen bestaan, zoals over de kostprijs, de transparantie, die soms ontbreekt, verschillen ook tussen de SBK's en de prijs die ze aanrekenen aan de kunstenaars in ruil voor de dienstverlening. Er zijn bovendien klachten over de gebrekkige berekening van het 'saldo' dat uiteindelijk wordt doorgestort.

Mijnheer de minister, het gaat om door Vlaanderen erkende bureaus. Wordt daar iets aan gedaan? Is er een mogelijkheid om de werking te optimaliseren? De algemene vraag gaat over de vereenvoudiging. Het is van in den beginne de ambitie geweest om alles heel eenvoudig te maken. In kunstenaarskringen wordt een complexe situatie opgevat als een drempel, waardoor de kunstenaars opnieuw afhaken. Het is dan ook nuttig te zorgen voor vereenvoudiging.

De Clerck

Ik heb vanmorgen naar de radio geluisterd. De voorzitter van de VLD gaf daar felle commentaren op de VDAB. Op dit moment zijn hier echter geen VLD-leden aanwezig om die uitspraken toe te lichten. Zo werd de vraag gesteld of de begeleidende rol van de VDAB niet voor verbetering vatbaar kan zijn. Het statuut van de kunstenaar draait al van in het begin rond de sociale zekerheid en het geven van rechten en bescherming. Het is belangrijk om mensen op een reguliere manier aan het werk te krijgen.

Mijnheer de minister, de culturele sector groeit en bloeit enorm. Ik heb u al een paar keer ontmoet in kunstomgevingen. U ziet ook wat daar allemaal gebeurt. De sector is heel belangrijk voor de toekomst. Het is dan ook belangrijk dat kunstenaars die, vanuit hun vrijheid heel creatief zijn, kunnen rekenen op een behoorlijk statuut, zodat ze rechten kunnen opbouwen en een minimale bescherming hebben. Het draait dan ook niet alleen om het Kunstenloket en de vereenvoudiging, maar ook om de begeleiding door de VDAB, zodat de mensen gebruik kunnen maken van het statuut.

– *De heer Dany Vandebossche treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de heer De Clerck reageert nogal gematigd op het uitblijven van een federale regeling. Een van de mooie realisaties van paars-groen was juist het kunstenaarsstatuut. Men was daar gedurende 20 à 30 jaar niet in geslaagd. De oplossing moet echter verder worden uitgewerkt via een reeks wettelijke maatregelen en uitvoeringsbesluiten. Ze moest ook op zijn minst worden geëvalueerd na 2 jaar.

Vlaanderen heeft altijd de keuze gemaakt om zich daarin in te schrijven. Ze wenst ook de kunstenaars te begeleiden via het Kunstenloket, via SBK's van zodra het systeem op punt staat.

Het probleem is dat de Vlaamse Gemeenschap afhankelijk is van de sociale zekerheid en van hoe de minister van Sociale Zaken de dingen organiseert. Als een aantal uitvoeringsbesluiten inderdaad nog niet verschenen is, dan geeft dat pro-

blemen. Bepaalde dingen kunnen daardoor niet verder uitgewerkt worden door de gemeenschappen.

Een en ander heeft ook gevolgen voor de kunstenaars. De betalingsproblemen van kunstenaars in onder meer het kunstonderwijs via de kleine artistieke vergoeding, kunnen nog niet geregeld worden. Ik kan u dat niet verwijten, maar ik vraag u het op de agenda te zetten van uw overleg met de federale minister van Sociale Zaken. Het gaat niet op zomaar te stellen dat het een zaak voor het federale niveau is, en dat ze het daar maar moeten oplossen. De dingen zijn meer met elkaar verweven dan de heer De Clerck zei.

Het Kunstenloket heeft niet stilgezeten en heeft zich goed voorbereid op de evaluatie die wettelijk na een jaar zou moeten plaatsvinden, met name op 1 juli 2005. Er zijn rondetafelgesprekken georganiseerd over het kunstenaarsstatuut, onder andere door het Kunstenloket. Het is belangrijk daar conclusies uit te trekken. Dat moet gedeeltelijk gebeuren op federaal niveau, maar we kunnen ook op Vlaams niveau conclusies trekken en bepaalde dingen aanpassen.

De vraag is of we op Vlaams niveau nog initiatieven kunnen nemen om het te versnellen. Ik zie buiten het overleg niet veel mogelijkheden, maar misschien hebt u nog andere voorstellen die binnen uw bevoegdheden of die van de minister van Cultuur vallen, waarmee kan worden tegemoetgekomen aan de noden van de kunstenaars en het kunstenaarsstatuut kan worden ingevuld zoals de wetgever het in 2003 heeft gewild.

Wanneer kan de verdere invulling van de wet op de instelling van een sociaal statuut voor de kunstenaars worden bespoedigd? Is het waar dat de uitvoeringsbesluiten nu op komst zijn? Wanneer kunnen we ze verwachten? Wat zal er ongeveer in staan? Wat kan er intussen nog gebeuren, zolang het probleem van de kleine artistieke vergoeding niet is opgelost, om tegemoet te komen aan de vragen van kunstenaars die in het kunstonderwijs werken? Er zijn nu betalingsproblemen. Kunt u als minister van Onderwijs nu al, zonder die uitvoeringsbesluiten, een en ander realiseren?

De voorzitter: Minister Vandebroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heren De Clerck en Stassen voor hun vriendelijke woorden en hun waardering voor het federaal kunstenaarsstatuut. Die hervorming is inderdaad met veel duwen en trekken na een jarenlange impasse totstandgekomen. Verschillende partijen, in casu de heer De Clerck en ikzelf, hebben aan de kar getrokken.

Het was een belangrijke hervorming, maar ze is natuurlijk niet perfect, niet in het minst omdat ze op federaal niveau nog niet op alle punten is afgerond, maar ook omdat er nood is aan een kritische evaluatie van wat ze nu betekent op het terrein.

Mijnheer Stassen, met het oog op de afwerking heb ik de voorbije maanden informeel, aangezien het niet formeel mijn bevoegdheid is, er zeer sterk op aangedrongen bij minister Demotte dat hij de kleine kostenvergoeding zou implementeren. Het kabinet van minister Demotte heeft me vast beloofd dat het zou gebeuren, dus ik wacht op de publicatie van dit niet onbelangrijke sluitstuk. De financiële draagkracht van sommige artiesten is immers inderdaad problematisch. Daar is de kleine onkostenvergoeding een oplossing voor.

Ik weerhoud u er niet van aan uw federale collega's te vragen dat op de agenda te zetten. (*Opmerkingen van de heer Jos Stassen/Gelach*)

Zelf dring ik er ook heel sterk op aan bij de federale minister van Sociale Zaken.

Voor de uitvoering ben ik ervan uitgegaan dat we inderdaad een grondige evaluatie nodig hebben. We hebben nu inderdaad een bijdrage van het Kunstenloket. In het algemeen blijkt uit de evaluatie van het Kunstenloket dat kunstenaars en opdrachtgevers positief staan tegenover het kunstenaarsdecreet. Dat stemt ons hoopvol. Het was geen gemakkelijke oefening. Het is goed dat in de aanloop naar de evaluatie na 2 jaar, waarin inderdaad door de federale wet is voorzien, het Kunstenloket vanuit de eigen praktijkervaring een constructieve bijdrage levert.

Mijnheer De Clerck, u hebt een aantal bemerkingen van het Kunstenloket al vermeld in uw vraag. Ik overloop ze. Uw eerste vraag was of het nieuwe kunstenaarsstatuut toegepast wordt in Vlaanderen en of dat dan positieve effecten heeft voor de

Vlaamse kunstenaars. Het Kunstenloket verwijst in zijn rapport naar de statistieken van de RSZ, waaruit blijkt dat het aantal aanvragen van bijdrageverminderingen voor kunstenaars sedert het in werking treden van het kunstenaarsstatuut op 1 juli 2003 gestegen is. Voor een meer nauwkeurige inschatting van de kwantitatieve toepassing van het kunstenaarsstatuut zouden niet alleen de statistieken van de RSZ, maar ook die van de RSVZ en de RVA uitgeplozen moeten worden.

Het HIVA werkt momenteel in opdracht van het Kunstenloket aan de opmaak van een sectorfoto van de tewerkstelling, de werkgelegenheid, en opleiding en vorming in de artistieke sector. Ik kan daar niet echt op vooruitlopen. Meer gegevens hieromtrent worden in het najaar verwacht.

Wat het effect op de Vlaamse kunstenaars betreft, stelt het evaluatierapport dat kunstenaars, en zeker jonge kunstenaars, in het algemeen positief staan tegenover het kunstenaarsstatuut. Wel is er grote nood aan maatgerichte informatie over het kunstenaarsstatuut. Die belangrijke taak is mijns inziens voor het Kunstenloket weggelegd.

Ik kom tot de problematiek van de administratieve rompslomp en de werking van de sociale bureaus. Volgens het evaluatierapport missen de SBK's transparantie. Bovendien zijn hun prijszetting en werking niet eenvormig genoeg. Er wordt te weinig uitleg gegeven bij de loonberekening en de kunstenaars en de organisatoren worden met te veel administratieve rompslomp belast.

De SBK's zijn specifieke uitzendkantoren waar de opdrachtgevers een beroep op kunnen doen om de patronale plichten ten aanzien van de kunstenaars te vervullen. Zoals elk uitzendkantoor is ook het SBK verplicht om de nodige formaliteiten ten aanzien van de gebruikers en de kunstenaars te vervullen. Die verplichting valt onder de federale bevoegdheden in verband met arbeidsrecht en sociaal recht.

Het lijkt me nuttig te onderzoeken of de contracten die de SBK's moeten afsluiten, kunnen worden gestandaardiseerd, om op die manier meer eenvormigheid en transparantie te creëren. Dat is op de eerste plaats een taak voor de sociale partners, waaronder Federgon, de beroepsfederatie van uitzendkantoren. Federgon zou die standaard-

Vandenbroucke

disatie in samenwerking met het Kunstenloket kunnen uitwerken.

In verband met de prijszetting geldt voor de SBK's, net zoals voor de gewone uitzendkantoren, het principe van de vrije prijsconcurrentie. Onze erkenningsregeling verplicht hen echter correcte informatie te verstrekken. Indien er twijfel is over de juistheid van de factuur, kunnen de gebruikers een klacht indienen bij de commissie van Goede Diensten, verbonden aan het paritair comité voor de uitzendarbeid. Ze kunnen ook een klacht indienen bij de afdeling Inspectie van de administratie Werkgelegenheid.

We hebben dus wel degelijk een beeld van de werking van de SBK's en we hebben uiteraard een relatie met Federgon, een belangrijke partner in allerlei onderdelen van ons Vlaams beleid. Dat betekent dat we naar aanleiding van klachten bij de inspectie en via onze erkenningsbevoegdheid voor uitzendkantoren in het algemeen bezorgdheden kunnen meedelen en kunnen waken over wat er gebeurt.

De voorbereiding op het professionele kunstenaarschap in de curricula van de kunstopleidingen in het hoger onderwijs is een belangrijk aspect. De regelgeving in verband met het hoger onderwijs maakt het mij onmogelijk om me te moeien met de invulling van de opleidingsprogramma's. Artikel 20 van het Structuurdecreet van 4 april 2003 en artikel 5 van het Flexibiliseringsdecreet van 30 april 2004 leggen de bevoegdheid voor het bepalen van het programma van een opleiding bij het instellingsbestuur.

Bij het bepalen van het programma van een opleiding moet het instellingsbestuur vanzelfsprekend wel rekening houden met de ruimere context waarbinnen de desbetreffende opleiding past. Zo bestaan er opleidings- en beroepsprofielen die in samenspraak met het veld tot stand komen en een goede afstemming van de onderwijsdoelstellingen van de opleiding op het werkveld garanderen. De verschillende opleidingsonderdelen zijn daar dan als het ware de bouwstenen van. Door middel van systemen van interne en externe kwaliteitszorg zoals zelfevaluatierapportage, visitatie en binnenkort ook accreditatie wordt over die afstemming gewaakt.

Bij onvoldoende of slechte afstemming bieden die systemen de nodige basis om bijsturing te eisen. Bij flagrante tekortkomingen kan dit zelfs leiden tot het verbod de opleiding nog langer aan te bieden. De accreditatie kan worden ingetrokken. De voorbereiding op het professionele kunstenaarschap wordt door de verschillende kunstopleidingen met andere woorden op een eigen manier ingevuld. Het Kunstenloket is hierbij een uitgelezen partner om in de scholen infosessies te geven over de zakelijke aspecten van de artistieke activiteit. Vanwege het Kunstenloket is er trouwens het engagement om hierover concrete afspraken te maken met de scholen. Deze afspraken zouden in de context van een sectorconvenant kunnen worden geformaliseerd. Ik wil voor de nodige aanmoediging zorgen en mijn goede diensten aanbieden.

De VDAB heeft in overleg met de toenmalige Helpdesk Kunsten, het huidige Kunstenloket, een actieplan ontwikkeld om werkzoekende kunstenaars die hierom komen vragen bij de VDAB, informatie te verstrekken over het nieuwe statuut van de kunstenaar. Het actieplan bevat vier onderdelen. Een daarvan is de informatieverstrekking via de consulenten in de lokale VDAB-kantoren en in de Werkwinkels. Elke consulent heeft rechtstreeks toegang tot de informatie op de site van het Kunstenloket. Het gebruik van deze site en de noodzakelijke achtergrondinformatie werden tijdens een interne opleiding aan de consulenten uitgelegd.

De VDAB-Servicelijn beschikt over een aangepaste tool om telefonisch informatie te verstrekken over het sociaal statuut. Op de VDAB-website is er een link naar de site van het Kunstenloket onder de hoofding 'werklinks-wetgeving-juridische informatie'. Met de schoolactie van 2004 is aan alle scholen die een finaliteit hebben in de kunstrichting, informatie verspreid over het nieuwe statuut van de kunstenaar. In navolging van het evaluatierapport van het Kunstenloket zal ik de VDAB voorstellen om het actieplan te evalueren en waar nodig bij te sturen.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. De analyse is hoofdzakelijk positief. De HIVA-studie zal een en ander duidelijk maken in verband met socio-

De Clerck

logische categorieën. Dan zal blijken wie in welk statuut terechtkomt. De standaardisering is zeker een belangrijk engagement. De VDAB moet nagaan of haar activiteiten kunnen worden geoptimaliseerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken van het programma ‘Vlaanderen Sportland’

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken van het programma ‘Vlaanderen Sportland’.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sportverslaggeving, aandacht voor sport op televisie en de relatie tot de openbare omroep zijn thema's die op geregelde tijdstippen weerkeren en bediscussieerd worden bij de evaluatie van de beheersovereenkomst. Er wordt dan kritiek geleverd op het feit dat de berichtgeving te eenzijdig is en er te weinig aandacht uitgaat naar minder populaire sporten en zaalsporten. Niet alleen in politieke kringen laait de discussie soms hoog op. Dit thema stond ook in de belangstelling op de Staten-Generaal van de sportclubs. We hebben destijds ook het advies van de Vlaamse Sportraad gezien. Men lanceerde er de idee om naar analogie met het programma Vlaanderen Vakantieland, dat in samenwerking met Toerisme Vlaanderen wordt gemaakt, een gelijkaardig sportprogramma te maken in samenwerking met het Bloso.

Dit voorstel werd gesteund door de Staten-Generaal voor de sportclubs en overgenomen in de beleidsbrief Sport 2004 van toenmalig sportminister Keulen. In de toelichting bij de begroting 2004 lezen we daarover: ‘In het moderne media-

landschap beperkt het sportaanbod zich grotendeels tot enkele monoculturen van grote sporten, voornamelijk voetbal, wielrennen en damesten-nis. Daarom zullen stappen worden ondernomen om vanaf januari 2004 een nieuw wekelijks tv-programma over sport op de openbare omroep mogelijk te maken, Vlaanderen Sportland. Dit nieuwe VRT-programma zou een aantal rubrieken kunnen bevatten waarin die aspecten van het sportgebeuren aan bod komen die nu weinig of geen media-aandacht krijgen. In deze rubrieken zouden volgende items aan bod kunnen komen: recreatieve en sportpromotionele evenementen, sportbeleid of vrijwilligers. Dit programma moet aantrekkelijke televisie worden, ook wat de kijkcijfers betreft, en een breed publiek aanspreken. Om dit mogelijk te maken wordt 600.000 euro ingeschreven op de begroting 2004.’

Naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag 2003 werd in november 2004 aan VRT-baas Tony Mary gevraagd naar de stand van zaken van dit programma: ‘We onderhandelen al maanden met het Bloso over het programma Vlaanderen Sportland. We wachten nog op de handtekening van de minister.’

Sindsdien hoorden we weinig meer over dit sportprogramma. Toch circuleert in sportkringen momenteel het gerucht dat het programma Vlaanderen Sportland dan toch op 1 september van dit jaar van start zou gaan.

Mijnheer de minister, wanneer beginnen de uitzendingen van Vlaanderen Sportland? Welke plaats krijgt dit nieuwe sportprogramma in het zendschema van de VRT, welke zender wordt het, welke uitzenddag, welk uitzenduren en hoe lang zal het programma duren? Zal dit programma gemaakt worden door de VRT-sportredactie of door een productiehuis? Zal dit programma het zaalsportprogramma Hands Up vervangen of aanvullen?

Wie zal dit programma betalen? Wordt het de VRT, Bloso of de Afdeling Jeugd en Sport? Nogtans werd daarvoor in de sportbegroting voor 2005 niet meer in een budget voorzien.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, over het dossier Vlaan-

Bourgeois

deren Sportland werd op 3 juni 2005 een gunstig advies verleend door de Inspectie van Financien. Momenteel ligt dit dossier voor akkoord bij de begrotingsminister. Na het verlenen van het begrotingsakkoord kan het dossier Vlaanderen Sportland worden geagendeerd op de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling een eerste reeks van 17 afleveringen uitzendklaar te hebben tegen de winterprogrammatie 2005-2006.

Vlaanderen Sportland wordt geen sportprogramma, maar een human-interest-programma over sportbeleving in Vlaanderen. Dit nieuwe programmavoorstel onderscheidt zich duidelijk van de klassieke sportuitzendingen met verslaggeving over competities en sportuitslagen. Het programma Vlaanderen Sportland zal gemaakt worden volgens een concept dat de achtergronden van vele minder bekende sporten onder de aandacht brengen. De focus ligt daarbij op het sociale, menselijke aspect van sport en sportbeleving. Het programma zal worden uitgezonden op Eén tijdens het weekend in de vooravond. Het zal een half uur duren per uitzending.

Het programma zal worden gemaakt onder toezicht van Eén door het uitvoerend productiehuis TV De Wereld. Het programma Hands Up blijft behouden en wordt dus niet vervangen door Vlaanderen Sportland. Vlaanderen Sportland probeert een maatschappelijk-verantwoorde aanvulling te zijn op het volledige sportaanbod van de VRT-televisie.

Het programma wordt een coproductie tussen de VRT en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent dat hiervoor ook cofinanciering zal zijn door beide partners. De inbreng van de Vlaamse Gemeenschap gebeurt via programma 45.1 – Jeugd en Sport op de basisallocatie 12.22 'allerhande uitgaven in verband met sportcommunicatie'.

Voor mijn antwoord heb ik gegevens gekregen van zowel de minister van Sport als van de VRT. De zaak is gegroeid na een initiatief van de voormalige minister, die bevoegd was voor én Media én Sport. Voor nadere informatie over de inbreng van Vlaamse kant, moet u zich richten tot de minister van Sport.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw klaar en duidelijk antwoord. De engagementen die vroeger werden aangegaan, worden uitgevoerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over internetradio's

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Nieuwenborgh tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over internetradio's.

Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de gecoördineerde Mediadecreten van 4 maart 2005 maken een onderscheid tussen enerzijds omroepen die programma's aanbieden, en anderzijds communicatienetwerken, die verdelen wat omroepen aanbieden. Een omroep wordt daarbij zeer breed gedefinieerd: 'De natuurlijke of rechtspersoon die de redactionele verantwoordelijkheid draagt voor het verzorgen van oorspronkelijke uitzendingen via elektronische netwerken, al dan niet in gecodeerde vorm, van radio- of televisieprogramma's, of van andere soorten programma's, bestemd voor het publiek in het algemeen of voor een deel ervan.' De decreetgever laat daarbij een heel gamma aan voorwaarden de revue passeren waaraan allerlei soorten omroepen, zoals particuliere radio's, moeten voldoen om te mogen uitzenden in Vlaanderen.

De vraag is wat de reikwijdte hiervan is binnen een internetomgeving. De gecoördineerde Mediadecreten gaan bij de communicatienetwerken in op kabelnetwerken, televisieomroepnetwerken en radio-omroepnetwerken, maar weinig op andere. Radioprogramma's via internet komen in de gecoördineerde Mediadecreten ter sprake in een deel over 'radiodiensten', binnen het hoofdstuk over

Van Nieuwenborgh

de particuliere radio-omroepen. Intussen is internetradio, ook radio die uitsluitend via internet wordt uitgezonden, een feit in Vlaanderen.

De precieze verhouding tussen 'internetradio', 'radiodienst' en 'particuliere radio-omroep' is daarbij niet altijd even duidelijk. Voor internetradio's lijken de precieze wettelijke verplichtingen en wat er gebeurt als aan die verplichtingen niet wordt voldaan, niet altijd even klaar. Radiodiensten moeten zich per aangetekende brief melden bij het VCM. Maar wat gebeurt er als ze dat niet doen? Daarnaast bestaat het verschijnsel dat we op websites, die soms zelfs niet gelieerd zijn aan omroepen, volledige programma's kunnen opvragen en downloaden, soms onmiddellijk nadat ze werden uitgezonden. Ik denk bijvoorbeeld aan een radioprogramma van een buitenlandse particuliere radio-omroep. Dit kan sterk lijken op 'omroepen'.

Mijnheer de minister, hebben we bij websites die radioprogramma's on demand aanbieden te maken met 'omroepen', zoals dat begrip heel breed in de gecoördineerde mediadecreten wordt gedefinieerd? Zijn er voorwaarden waaraan moet worden voldaan om dat soort diensten te kunnen aanbieden? Heeft de Vlaamse Gemeenschap hierin enige bevoegdheid? Zijn radio's die uitsluitend via internet uitzenden zonder meer gelijk te stellen met 'radiodiensten', zoals die in de gecoördineerde Mediadecreten worden gedefinieerd? Als loutere internetradio's niet voldoen aan de voorwaarden voor radiodiensten, zoals die worden opgelegd in de gecoördineerde Mediadecreten, bestaat er dan een sanctieregeling en is die praktisch uitvoerbaar?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mevrouw van Nieuwenborgh heeft zeer goede vragen gesteld. Het probleem wordt niet veroorzaakt door minister Bourgeois, want het decreet werd tijdens de vorige legislatuur goedgekeurd.

Mijnheer de minister, ik heb toch een opmerking over het toepassen van de Mediadecreten in de strikte zin. We stellen vast dat de decreten

al enige tijd niet worden toegepast. Ik kan u een mooi voorbeeld geven. In de decreten staat een zo vage en brede omschrijving van een omroep, dat elk stukje audio, elk stukje video, zelfs bijna een beltoon op een website, beschouwd zou kunnen worden als een radiodienst of als een omroep.

Volgens de decreten is er een onoverkomelijk probleem als iemand een politiek mandaat heeft. Het is dan ook vreemd dat de Kamer, dat andere parlement, live streaming aanbiedt van debatten. Als die streaming van politieke debatten in de Kamer in Vlaanderen toegankelijk is in het Nederlands, dan moet een aanvraag of een kennisgeving worden ingediend. Als er een kennisgeving van een omroep in de Kamer wordt ingediend, dan zijn er problemen. De Kamer is immers een politiek instituut.

Mijnheer de minister, elk stukje audio, MP3, een speech, of wat dan ook in een audiofile, toegankelijk voor een breed publiek, op welke website dan ook in heel Vlaanderen, is volgens de mediadecreten een omroep of een radiodienst. Ik wens een aantal mensen heel veel plezier met het uitrekenen over hoeveel websites in Vlaanderen het gaat. Ik stel voor dat al die websites en weblogs worden aangeschreven omdat ze in overtreding zijn met de Vlaamse mediadecreten.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, ik begrijp niet dat de vorige spreker, wiens naam me nu even ontsnapt, zich zo in zijn gat gebeten voelt. Ik wil er hem wel op wijzen dat er een groot verschil is tussen vrije nieuwsgaring en het uitzenden ervan, en het manipuleren van mensen via een eigen zender waarop een bepaalde politieke partij alleen datgene zegt wat ze kwijt wil.

De voorzitter: Mijnheer Verstrepen, ik stel voor dat ik eerst het woord geef aan de heer Stassen. Daarna kunt u in één keer repliceren op alle 'persoonlijke feiten'. (*Gelach*)

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, ik kan u geruststellen: ik zal geen 'persoonlijke feiten' uitlokken.

Stassen

We hebben een zeer interessante hoorzitting gehouden in de commissie voor Digitaal Vlaanderen. Professor Valcke heeft er uitgelegd hoe het Arbitragehof in zijn arresten telkens de bevoegdheid van de gemeenschappen over de omroepen heeft verbreed. Ongeacht de manier waarop wordt uitgezonden, zijn de decreetgever en de minister van Media bevoegd. Mijnheer de voorzitter, het zou goed zijn indien u het verslag van die hoorzitting opvraagt en ter beschikking stelt van de leden van de commissie.

De vraag is natuurlijk hoe een en ander moet worden toegepast. Via alle nieuwe – digitale en andere – technieken komen een hele reeks omroepen in de brede betekenis die de decreetgever er aan heeft gegeven, aan bod. Ze vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. De decreetgever, de minister van Media en het commissariaat moeten in dat verband optreden.

De vraag is alleen hoe breed en toepasbaar een en ander zal zijn. Wanneer gaat het effectief om 'radio' en wanneer moeten we het gewoon beschouwen als een audiobandje dat digitaal wordt afgespeeld? De conclusie van professor Valcke was zeer duidelijk: van zodra aan de definitie wordt voldaan, is sprake van een omroep die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap valt ongeacht welke technieken er worden gebruikt.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw Van Nieuwenborgh, u zit al een jaar met mij in het Vlaams Parlement. Het siert u dat u nog altijd mijn naam niet kent. Ik voel me zelfs niet in mijn gat gebeten, ik vind het een hoogst amusante discussie.

Mijnheer Stassen, de hoorzitting was inderdaad zeer interessant. Ik heb toen gevraagd hoe een omroep wordt gedefinieerd. Als er effectief van op het grondgebied Vlaanderen wordt uitgezonden, dan zijn de mediadecreten van toepassing en is de minister van Media bevoegd.

Ik heb tijdens de hoorzitting echter ook gevraagd wat er moet gebeuren als het om buitenlandse servers gaat. Mijnheer de minister, ik ben zeer

benieuwd naar uw antwoord. Ik zou graag weten hoe de Vlaamse overheid een en ander zal toepassen. Het buitenland ligt op 50 kilometer van hier. Men kan een server in één vingerknip veranderen van Vlaanderen naar de Verenigde Staten, naar Azië, enzovoort. Buitenlandse privé-radioprojecten die geen partijkanalen zijn, kunnen ook switchen van waar dan ook in de wereld.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstrepen, de naam van de vraagsteller is mevrouw Van Nieuwenborgh en niet Van Nieuwenborghe. U zit misschien nog niet zo lang in de commissie als zij met u. (*Gelach*)

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de regelgeving maakt een onderscheid tussen omroepen en de elektronische communicatienetwerken. Voor de omroepen verwijs ik u naar de definitie in artikel 2, punt 2, van de gecoördineerde mediadecreten, voor de elektronische communicatienetwerken naar artikel 2, punt 23, van de gecoördineerde mediadecreten.

Binnen de Vlaamse Gemeenschap zijn er vijf categorieën van particuliere radio-omroepen: de landelijke, de regionale, de lokale, de kabelradio-omroepen, en de radiodiensten. De radiodiensten worden gedefinieerd in artikel 31 van de gecoördineerde mediadecreten. Het gaat daarbij om particuliere radio-omroepen die zich met andere diensten richten tot het algemeen publiek of een deel ervan, of die hun programma's uitsluitend doorgeven via het internet. Deze radiodiensten behoeven dus geen erkenning. Ze moeten wel worden aangemeld bij het Vlaams Commissariaat voor de Media.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, de internetradio's vallen onder de nieuwe categorie 'radiodiensten'. Dat is een gevolg van de aanpassing van de regelgeving aan de Europese telecomrichtlijnen, waardoor tevens het begrip 'omroep' werd uitgebreid naar de andere mogelijke verspreidingstechnieken van beelden en klanken, naast de klassieke kanalen 'ether' en 'kabel'.

De artikels 54 en 55 van de gecoördineerde mediadecreten bepalen de voorwaarden waaraan deze radiodiensten moeten voldoen. Zo is er bijvoor-

Bourgeois

beeld de verplichting tot oprichting als rechtspersoon, de verplichting tot uitzenden in het Nederlands, de onafhankelijkheid van een politieke partij, de redactionele onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de berichtgeving en het verbod op verkiezingspropaganda. Bijgevolg gelden grotendeels dezelfde verplichtingen als voor de particuliere, erkende radio-omroepen.

Het toezicht en de naleving van deze voorwaarden worden uitgeoefend door het VCM. In de toekomst zal dat gebeuren door de VRM. Radiodiensten die zich niet aanmelden bij het VCM, kunnen onder meer worden beteugeld met een administratieve geldboete van 1.250 tot 125.000 euro.

In de gecoördineerde decreten zijn momenteel enkel de volgende categorieën van elektronisch communicatienetwerk nader omschreven: de kabelnetwerken, de radio-omroepnetwerken en televisieomroepnetwerken. Andere vormen van elektronische communicatienetwerken zijn niet verder omschreven. De regelgeving stelt echter wel op meer algemene wijze dat de omroepen van, erkend door of aangemeld bij de Vlaamse Gemeenschap hun omroepprogramma's kunnen doorgeven via radio- of tv-omroepnetwerken die geen gebruik maken van frequentieblokken of kanalen die werden toegekend door de Vlaamse Gemeenschap of via satelietomroepnetwerken.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, het Arbitragehof heeft inderdaad via een aantal recente arresten de definitie betreffende een omroep grondig verwoord. Professor Valcke heeft daar tijdens de hoorzitting nog eens naar verwezen. Ik heb ook hier al aangehaald wat de definitie van het Arbitragehof is. We hebben die al een paar keer gehanteerd, ook in publieke discussies.

Die definitie heb ik ook op Europees niveau ter sprake gebracht, en dat was niet zonder gevolg, want de Europese ministerraad stond daar wel voor open. Het is een spanningsveld tussen telecommunicatie en omroep. De Vlaamse Gemeenschap heeft een heel belangrijk principieel arrest verkregen van het Arbitragehof, dat ons gevolgd is in deze definitie.

Ik citeer uit arrest 156/2002 van 6 november 2002: 'Een radioprogramma is vanuit het oogpunt van

degene die het uitzendt, bestemd voor het publiek in het algemeen of voor een deel ervan en heeft geen vertrouwelijk karakter, zelfs wanneer op individueel verzoek wordt uitgezonden en ongeacht de techniek die voor de uitzending ervan wordt gebruikt, met inbegrip van de zogenaamde point-to-pointtechniek, die voorheen niet voor radio-omroep werd aangewend. Een dienst die geïndividualiseerde en door een vorm van vertrouwelijkheid gekenmerkte informatie levert, valt daarentegen niet onder de radio-omroep.'

Die definitie is inderdaad heel breed. Voor ons is dit een goede uitspraak. Hieruit volgt dat een dienst die via een point-to-pointverbinding individueel wordt aangevraagd, zonder dat er sprake is van vertrouwelijke informatie, zoals bijvoorbeeld in het geval van video on demand, als een omroep moet worden beschouwd.

Over het opvragen en downloaden van volledige programma's van omroepen via websites merk ik op dat, als het gaat om radioprogramma's van zowel openbare als particuliere Vlaamse of buitenlandse radio-omroepen, het internet als elektronisch communicatienetwerk fungeert, waarlangs de programma's van deze omroepen worden doorgegeven, en de bedoelde omroepen steeds verantwoordelijk blijven voor de inhoud van de programma's.

Ik verwijs in dit verband naar artikel 44 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de – zogenoemde – naburige rechten, dat bepaalt dat voor heruitzendingen en reproducties van uitzendingen de schriftelijke toestemming van de omroeporganisatie vereist is. Dat is gedeeltelijk een antwoord op de bedenking van de heer Verstrepen. Het ontslaat mensen die bepaalde inhouden via het internet verspreiden, niet van de verplichting om te beantwoorden aan de wetgeving op de auteursrechten, waarvoor wij overigens niet bevoegd zijn. Er moet uiteraard altijd een toestemming of een betaling zijn.

Mevrouw Van Nieuwenborgh vroeg of er voorwaarden zijn. Artikel 54 van de gecoördineerde decreten van 4 maart 2005 legt de voorwaarden op waaraan de radiodiensten moeten voldoen. Deze voorwaarden zijn de oprichting als rechtspersoon; het voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikels 34, 35, 36 en 38 van de decreten, die trouwens ook gelden voor de erkende particuliere

Bourgeois

radio-omroepen; en het uitzenden in het Nederlands. Daarnaast zijn er ook de voorwaarden van verscheidenheid van de programmatie, het respecteren van het discriminatieverbod en van het verbod op het uitzenden van verkiezingspropaganda, het onafhankelijk zijn van een politieke partij, het eerbiedigen van de principes van de journalistieke deontologie, het respecteren van het verbod voor de bestuurders op het bekleden van een politiek mandaat en het beheerderschap van een andere radiodienst, en ten slotte het onderscheiden zijn van de gewone programma's van de openbare omroep en de particuliere radio-omroepen. Naast deze voorwaarden moet het Vlaams Commissariaat voor de Media per aangetekend schrijven in kennis worden gesteld van het aanbieden van een radiodienst.

U vroeg ook of de Vlaamse Gemeenschap hierin enige bevoegdheid heeft. Zoals reeds vermeld, berust het toezicht op de naleving van de bepalingen van de gecoördineerde mediadecreten voor zover het gaat om omroepen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, bij het Vlaams Commissariaat voor de Media. Omroepen wordt ingevolge het arrest van het Arbitragehof heel breed gedefinieerd. Het VCM is natuurlijk niet bevoegd voor inbreuken op de federale wetgeving, bijvoorbeeld het auteursrecht.

In verband met uw vraag of radio's die uitsluitend uitzenden via het internet zonder meer gelijk te stellen zijn met radiodiensten, bepaalt artikel 31, paragraaf 4, van de mediadecreten duidelijk dat radio's die uitsluitend via het internet uitzenden als radio moeten worden beschouwd. Zoals reeds gesteld kan het VCM inbreuken op de regelgeving bestraffen. Zo kan een administratieve geldboete van 1250 tot 125.000 euro worden opgelegd. Aangezien het aanbieden van radiodiensten wordt geregeld door de gecoördineerde mediadecreten, geldt deze sanctieregeling ook voor radiodiensten en voor internetradio's.

Ik erken evenwel dat de praktische uitvoering van deze sanctieregeling op bijvoorbeeld internetradio's niet eenvoudig is, en dat er een probleem van identificatie kan rijzen. Meer nog, het internet maakt het mogelijk dat de initiatiefnemer op elk moment de plaats vanwaar de informatie op

het internet wordt gebracht, kan wijzigen over de landsgrenzen heen.

Volgens de gegevens van de administratie zouden er in de Vlaamse Gemeenschap momenteel een zestal radio-initiatieven bestaan die uitsluitend via het internet actief zijn, waaronder trouwens enkele lokale radio-initiatieven die bij de erkenningsronde van eind 2003 geen etherfrequentie kregen toegewezen. Er ontstaan lokale radio-initiatieven die een antwoord zoeken op de bestaande beperkingen van de etherfrequenties door te kiezen voor dit nieuwe medium. Ik wijs ten slotte ook op de problematiek van de aansprakelijkheid van de internet-serviceproviders.

Ik heb de Vlaamse regelgeving geschetst, onder meer met betrekking tot de aanmeldingen en het onderworpen zijn aan de regels voor omroepen. De leemtes die er op dit ogenblik nog zijn, kunnen alleen op Europees niveau worden opgevuld. We hebben contact met mevrouw Reding daaromtrent. Het ziet ernaar uit dat de Europese richtlijn 'tv zonder grenzen' aangepast zal worden omdat het een grensoverschrijdend fenomeen is dat gemakkelijk verplaatsbaar is, en moeilijk te identificeren is. De strikte definitie die we hanteren, zou eigenlijk ook van toepassing kunnen zijn op anderen die een live streaming aanbieden van programma's en dergelijke.

Persoonlijk denk ik dat het decreet voor verbetering vatbaar is, maar ik besef ook dat we in Vlaanderen geen allesomvattende regeling kunnen treffen. We moeten dus nagaan of er geen Europese regelgeving nodig is. Daarbij moeten we echter niet al te veel willen betuttelen, en hoeven we ons ook niet te bekommeren om wat occasioneel op het internet wordt aangeboden, bijvoorbeeld om weer te geven wat al elders is gebracht. Als we dat doen, dan zou het onbeheersbaar worden. Het zou maar leiden tot een big-brothertoestand waarbij we alles in de gaten moeten houden. Dat is niet de bedoeling.

Wel kunnen we redelijkerwijs vragen van wie de pretentie heeft een omroep te zijn, dat er bepaalde normen gelden. De leemtes die er op dat vlak zijn, kunnen wij alleen niet opvullen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We zitten inderdaad in een moeilijke positie, want die dingen zijn – gelukkig maar – niet te begrenzen. Dat is ook niemands bedoeling hier.

Het arrest van het Arbitragehof van 2002 zegt inderdaad dat het begrip omroep breed moet worden geïnterpreteerd. Anderzijds kan het onmogelijk de bedoeling zijn dat elke publicatie van een nieuwe webpagina en elke wijziging daarvan zou moeten worden aangemeld. Toch moeten we zoeken naar een criterium om bepaalde internetpagina's onder te brengen onder de noemer omroep, en andere niet. Dat is geen gemakkelijke oefening, en ik ben zelf ook geen specialist ter zake.

Zoals u zei, moeten we mikken op een Europese regeling, anders kunnen we wat in onze decreten staat, niet afdwingen. Zo'n decreet is geen goed decreet.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw goede en duidelijke antwoord.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, u zegt dat bepaalde internetpagina's als omroep moeten worden gecatalogeerd of moeten worden gescreend. Maar daarmee komen we op het hellend vlak van de inhoud. Wie zal bepalen wat de inhoud van een bepaalde internetsite of weblog eigenlijk is? Het doet me denken – ik overdrijf een beetje – aan China, waar op een bepaald moment heel wat websites en weblogs werden afgesloten bij de providers, omdat werd geoordeeld dat de inhoud van de pagina's niet conform het beleid van de Chinese overheid was. Dat is een sterke vergelijking, maar als dit de eerste stap in die richting is, dan beginnen we aan een antidemocratisch verhaal op het internet.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstrepen, het is natuurlijk niet de bedoeling die richting uit te gaan. De bepalingen die nu in Vlaanderen gelden voor de omroepen, zijn geen censuur maar betreffen de deontologie, de onafhankelijkheid

en dies meer. Dat zijn normale regels die gelden omdat die omroepen een impact hebben op de publieke opinie. We zullen niet evolueren naar Chinese toestanden en bepalen wat gebracht mag worden, behalve dan als het gaat over dingen die niet kunnen, zoals pornografie en dergelijke. Ik neem aan dat deze discussie daar niet over gaat. Volgens wat ik verneem wil ook Europa niet die richting uit, integendeel.

Wel wordt Europa geconfronteerd met een totaal nieuw concept van omroepen, die volatiel van locatie zijn, en beschikken over een medium met heel andere mogelijkheden, niet gebonden aan de beperkingen van klassieke uitzendingen via de ether. Daar wordt een antwoord op gezocht, in de vorm van regels voor omroepen in relatie tot hun impact op de publieke opinie. Dat moet allemaal nog uitgewerkt worden, en wij kunnen dat van hieruit niet doen. De problematiek evolueert zo snel dat onze regelgeving er geen afdoend antwoord meer op kan bieden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer Verstrepen, met 'bepaalde internetpagina's' verwees ik eigenlijk naar een nota van het VCM, dat zich ook de vraag stelt wat waar bepaald kan worden. Ik heb zeker geen behoefte aan Chinese toestanden, zoals ik ook nooit behoefte heb gehad aan boekverbrandingen en zo meer.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, wat ik vreemd vind, en waarover ik nog niets gehoord heb in deze discussie, is het wantrouwen tegenover de internationale radiowetgeving. De Europese internationale radiowetgeving is nochtans heel duidelijk: men mag geen programma's maken die oproepen tot volkerenmoord, racisme en dergelijke. Die bepalingen zijn internationaal erkend, dus ik begrijp de vrees niet voor bepaalde Europese projecten die een doelgebied hebben in Vlaanderen. Dat wijst toch op een wantrouwen tegenover de internationale radiowetgeving?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Collega's, ik meen dat er in mijn antwoord geen sprake was van dergelijk wantrouwen. Ook bij mijn collega's heb ik dat niet gehoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de problemen van de onafhankelijke radio's in Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Stassen tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de problemen van de onafhankelijke radio's in Vlaanderen.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me vooreerst excuseren omdat ik vorige week niet aanwezig was bij de toelichting en eerste algemene bespreking van het voorstel van decreet in verband met de verandering van de radio-omroep- en televisie-decreten. Deze vraag sluit daar namelijk bij aan. (Parl. St. VI. Parl. 2004-2005, Nr. 321)

In mijn studententijd heb ik meegewerkt met Radio Scorpio. Ik heb het echter niet zo ver gebracht als de anderen die er toen bij waren. De pioniersmentaliteit die toen van dergelijke radio's uitging, gaat nog altijd uit van datzelfde type radio's. Ze maken radio vanuit een bepaalde maatschappelijke keuze op een onafhankelijke manier, dus zonder inkomsten uit reclamewerving en dergelijke. Dat zegt niet alleen iets over het feit dat die mensen graag radio maken. Het zegt ook iets over een maatschappelijke keuze.

Er is gedurende 25 jaar gebeurd, wat er is gebeurd. De positie van de niet-commerciële radio's, die in het begin zeer sterk was, is afgezwakt. Op een bepaald ogenblik is het probleem van de commerciële en niet-commerciële lokale radio's hetzelfde geworden. Ze hebben zich dan ook sterk verenigd.

Vandaag zijn er veel minder niet-commerciële onafhankelijke radio's. Ik heb er reeds eerder

een aantal opgenoemd. Daarnaast zijn er ook nog Radio URGent en de Stadsomroep Brugge. Het gaat alleszins om een kleinere groep die een belangrijke plaats inneemt, maar steeds meer in de verdrukking geraakt. Dat merken we ook in het voorstel van decreet dat straks zal worden besproken. Ik denk dat ze daarvan het slachtoffer zullen worden.

De niet-commerciële radio's hebben onmiskenbaar een maatschappelijke functie, want ze zijn belangrijk voor het mobiliseren van luisteraars en de sociale inclusie. Hun uitzendingen zijn duidelijk gebaseerd op eigen keuzes en vaak eigenzinnig. Het is belangrijk dat niet-commerciële radio's blijven bestaan.

Radio Centraal moet met een te laag vermogen uitzenden. Daardoor kan hij veel minder Antwerpse luisteraars bereiken dan voordien. Er is trouwens opgetreden tegen Radio Centraal omdat die zender toch met een hoger vermogen uitzond. Dit verhaal is waarschijnlijk tekenend voor de problemen van niet-commerciële en commerciële lokale radio's in Vlaanderen.

Indien we het erover eens zijn dat niet-commerciële radio's een belangrijke functie hebben en dat het belangrijk is dat ze zeker in stedelijke agglomeraties kunnen blijven bestaan en hun eigenzinnigheid kunnen bewaren, dan is de vraag natuurlijk hoe die aspecten kunnen worden behouden. Ik heb geen pasklaar antwoord op die vraag.

De discussie is bijna dezelfde als die over de internetradio's. Is het mogelijk een apart statuut in het leven te roepen? In het verleden zijn al pogingen daartoe ondernomen, maar die zijn niet gelukt. Het gevolg is dat de niet-commerciële radio's steeds meer onder druk komen te staan.

Indien u ermee akkoord gaat dat die radio's een maatschappelijke functie hebben, dan is de eerste vraag of er initiatieven mogelijk zijn om te voorkomen dat ze verdwijnen of dat er uiteindelijk maar enkele overblijven. Is het mogelijk om een apart statuut voor de niet-commerciële radio's in het leven te roepen?

Een en ander heeft te maken met het zendcomfort. Dat geldt trouwens niet alleen voor deze groep radio's. Dat geldt ook voor de commerciële lokale radio's. Ze zeggen allemaal hetzelfde, namelijk dat ze met een laag zendvermogen niet

Stassen

kunnen concurreren tegen de landelijke radio's, de regionale radio's en de gekoppelde lokale radio's. De commerciële lokale radio's verliezen zo reclame-inkomsten. Als de commerciële lokale radio's het daardoor al moeilijk hebben, dan hebben de niet-commerciële het zeker moeilijk. Kan het zendcomfort worden verbeterd? Zijn er initiatieven mogelijk om de technische normen aan te passen, zodat er naast dat van de commerciële radio's ook nog een ander radiogeluid kan worden beluisterd?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: De bekommernis van mijn fractie over de lokale radio's blijft groot. De indruk wordt gewekt dat decreten tot samenwerkingsverbanden en allianties verplichten. Tijdens de voorbije 25 jaar heeft een decreet echter nog nooit lokale radio's verplicht toe te treden tot een alliantie en hun eigenheid op te geven.

De omgevingsfactoren en vooral het zendcomfort maken een en ander steeds moeilijker. Ik pleit niet voor het decretaal bepalen van een speciaal statuut, maar we moeten ervoor zorgen dat de radio's die een bepaalde frequentie toegewezen kregen, die in optimale omstandigheden kunnen benutten.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: De heer Stassen heeft gezegd dat er geen pasklare oplossing is voor het probleem. De keuze van de luisteraars is belangrijk. Er moeten mensen zijn die willen luisteren naar niet-commerciële radio's. Ik weet wel dat de verschillende soorten radio's een eigen niche hebben.

De grote oorzaak van de problemen is volgens mij het zendcomfort. Radio Centraal mag maar uitzenden met een vermogen van 14 watt. De medewerkers van dat station zeggen dat ze beter met een megafoon op het dak van de studio gaan staan, omdat ze dan misschien meer mensen bereiken. Blijkbaar heeft een en ander te maken met het feit dat Radio Centraal een antenne heeft aan de rand van zijn zendgebied. We kunnen die mensen echter moeilijk verplichten om te verhuizen.

Ik wil eraan herinneren dat we tijdens de vorige legislatuur een aantal kritische geluiden hebben laten horen toen het ging over het frequentieplan.

De heer Dany Vandebossche: Ik wil nog eens verwijzen naar de algemene bespreking van het voorstel van decreet nr. 321 tijdens de commissievergadering van vorige week. Ik had toen voorkennis en ik heb toen verwezen naar de vraag die vandaag zou worden gesteld. Het voorstel van decreet dat nu op tafel ligt, heeft op geen enkele manier de bedoeling om de onafhankelijke radio's het leven zuur te maken.

De problematiek van het zendcomfort is hier ook aangehaald. We kunnen dat echter niet decretaal regelen.

Ik ben bereid om te zoeken naar een oplossing, dat heb ik vorige week tijdens de algemene bespreking ook gezegd, maar de oplossing voor het probleem heeft volgens mij niets te maken met het voorstel van decreet. Dat de problemen die zijn vermeld, in de context van dat voorstel worden bekeken, heeft alles te maken met het verschil tussen de perceptie en de inhoud ervan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Stassen, ik heb er geen probleem mee dat u er vorige week niet was. Ik heb veel respect voor het parlementair werk en ik weet dat het als vertegenwoordiger van een kleine fractie vaak moeilijk is om alle vergaderingen te kunnen bijwonen.

Uw vraag past gedeeltelijk in de context van wat we straks zullen bespreken. Ik ga echter akkoord met de heer Vandebossche: het voorstel van decreet beoogt het geven van meer programmatie-autonomie aan de lokale radio's. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om in bepaalde mate samen te werken. Ik denk dat dat allemaal perfect te verantwoorden valt en dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de autonomie en de mogelijkheden van de lokale radio's.

De lokale radio's waarnaar u hebt verwezen, staan inderdaad bekend om hun bewust gekozen niet-commercieel profiel. Ze onderscheiden zich daardoor van het merendeel van de lokale radio-omroepen. Hun specifiek eigen en volledig onaf-

Bourgeois

hankelijk programma-aanbod, waaruit duidelijk blijkt dat ze een sociaal-culturele rol willen blijven spelen binnen de lokale gemeenschap van het eigen zendgebied, heeft trouwens voor de meeste initiatieven op het einde van 2003 bijgedragen tot een herbevestiging voor 9 jaar van de erkenning als lokale radio.

In de steden was er trouwens sterke concurrentie in verband met het aantal beschikbare frequenties. Het decretaal vastgelegde erkenningscriterium met betrekking tot het programma-aanbod heeft dus zeker in de kaarten gespeeld van de lokale radio-initiatieven die tegen de huidige stroom opvaren.

De decreetgever heeft niet voorzien in een regeling met twee rondes, waarbij er eerst erkenningen worden gegeven aan de niet commerciële sociaal-culturele radio's. Theoretisch was een dergelijke voorafnameregeling mogelijk geweest, maar er is een andere keuze gemaakt. Daardoor is dat type radio in concurrentie gekomen met alle andere. Er zijn uiteraard commerciële lokale radio's die zich ook bezighouden met het lokale sociaal-culturele leven. Die zitten niet op een eiland en hebben wel degelijk aandacht voor het gemeenschapsleven.

Er ligt vandaag dus een voorstel van decreet op tafel dat de bedoeling heeft de lokale radio's een grotere soepelheid te geven in verband met programmatiewijzigingen en wijzigingen van of aansluiting bij een samenwerkingsverband. Dat komt tegemoet aan een vraag van de particuliere radio's die een grotere soepelheid en vrijheid noodzakelijk achten om vlotter te kunnen inspelen op evoluties in het luistergedrag. Volgens het Vlaams regeerakkoord moeten de openbare radio en de particuliere omroepen op organisatorisch vlak trouwens op dezelfde manier worden behandeld.

Het is niet mijn bedoeling een nieuwe decretale tekst in te dienen. Nu er een voorstel van decreet met betrekking tot de particuliere radio's op tafel ligt, lijkt het me aangewezen dat u straks uw eventuele bekommernissen en voorstellen meedeelt en voor amendementen zorgt.

Ik stel alles in het werk om na jaren van etherchaos voor een oplossing te zorgen. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering steunen me

daarbij. Mijn recente ervaringen leren me echter dat we nog lang niet mogen zeggen dat we hebben geregeld wat we beogen. Een en ander verloopt niet zo gemakkelijk in het Overlegcomité. Ik zal al het mogelijke doen om een oplossing te vinden, waarbij ik gebruik zal maken van het samenwerkingsakkoord dat nu moet worden afgesloten. Mijn vraag is dat er een etherpolitie komt. Dat is ook een van de grote vragen van de lokale radio's. Ze willen immers dat er een einde komt aan de piraterij.

Ik reken erop dat de commissie opnieuw zal bevestigen dat de federale overheid wordt gevraagd om haar verantwoordelijkheid op te nemen en de onaanvaardbare situatie voor de luisteraars en voor de radio's te doen ophouden. Dat is zeer belangrijk. Als het BIPT als etherpolitie in België autonoom en ongehinderd zijn rol kan spelen, zal er grotendeels een opklaring komen voor onze lokale radio's.

Heel wat radio-omroepen die klagen over het beperkte zendcomfort, liggen vaak zelf aan de basis van dat beperkte bereik. Ik ben verheugd dat u de woorden die in de schriftelijke versie van uw vraag staan, niet hebt herhaald. U hebt daarin namelijk geschreven: 'Deze ontwikkelingen zijn bijzonder schrijnend. De weinige overgebleven onafhankelijke en niet-commerciële opererende radio's in Vlaanderen worden eigenlijk monddood gemaakt.' Ik spreek dat tegen. U hebt het echter niet meer zo scherp herhaald.

Radio Centraal beschikt volgens de zendvergunning over een maximaal effectief uitgestraald vermogen van 45 watt, omdat die radio uitzendt vanaf de rand van het toegewezen zendgebied. Die radio mag eigenlijk gaan tot 100 watt op het ideale punt. We kunnen Radio Centraal inderdaad niet verplichten te verhuizen naar dat ideale punt, maar er is nu eenmaal een regeling waardoor zendgebieden zijn verdeeld. De bedoeling van die regeling was iedereen zo veel mogelijk kansen bieden in de ether.

Radio Centraal zendt nu dus uit vanuit het randgebied. Dat is een eigen keuze. We verplichten niemand om vanuit een bepaalde plek uit te zenden. Ik vind het jammer dat wordt gezegd dat door de overheid te weinig vermogen wordt gegeven. Dat vermogen is 100 watt frequentie, ook voor de lokale radio Centraal. Die radio heeft gekozen

Bourgeois

voor een zendlocatie die verscheidene kilometers is verwijderd van het frequentiepunt waaraan het gebruik van 100 watt zendvermogen is gekoppeld.

Hetzelfde geldt voor radio's met een comfortabel zendbereik die zich beklagen over verlies van dekking bij een verhuis weg van het oorspronkelijke frequentiepunt. Met zulke problemen worden wij op geregelde tijdstippen geconfronteerd. Het is echter ontzettend moeilijk om hier een oplossing voor te bieden omdat het een cascade-effect zou teweegbrengen. De radioburen stellen dan dat zij hun eigen zendgebied hebben en dat dit maximaal is ingevuld. Het is een delicaat punt. De overheid kan niet veel anders dan de hand houden aan wat is toegekend en moet worden nageleefd. Dat is de consequentie van een keuze op vraag van de lokale radio's zelf, namelijk om zoveel mogelijk particuliere lokale radio-initiatieven uitzendkansen te bieden.

We weten allemaal dat de frequentieband eivol zit. Wie verhuist, kan zijn zendcomfort niet mee-verhuizen zonder gevolgen voor het comfort van andere radio's met gelijke of dicht aangrenzende frequenties.

Zonder storingen van de Franstalige stations en met een optimaal gebruik van de toegewezen zendmogelijkheden functioneert het Vlaamse frequentieplan naar behoren. Voor dit laatste aspect zijn de lokale radio's echter op zichzelf aangewezen en dienen zij de logica te aanvaarden van een plan waarin naast henzelf nog zowat 300 andere lokale radio-omroepen hun plaats opeisen.

Wij doen alles wat mogelijk is om deze niet-commerciële radio's een plaats te geven in het radiolandschap. Ik denk concreet aan radio Scorpio. Wij hebben alles op alles gezet tijdens de procedure voor de Raad van State. Er was al een lokale radio in Sint-Niklaas waarvan de Raad van State de vergunning had geschorst met het formalistische argument dat in de statuten niet stond vermeld dat het om een vereniging ging met het doel radio te brengen. De Raad argumenteert dikwijls zeer formalistisch, veel formalistischer dan burgerlijke rechtbanken.

We hebben alles op alles gezet om daartegen in te gaan, en we hebben gelijk gekregen. Er is geen

schorsing geweest. We hebben gesteld dat het om een radio ging die de facto al jaren werkte. Gelukkig hebben we in kortgeding bij de schorsingsprocedure gelijk gekregen. De procedure wordt door de klagers voortgezet. Ik hoop dat we ook bij de procedure ten gronde gelijk zullen halen. Bovendien hebben de lokale radio's hun statuten intussen aangepast. Het is zeker niet zo dat deze lokale radio's monddood worden gemaakt. Integendeel, we doen er alles aan om op grond van redelijke argumenten iedereen kansen te geven.

Wat de vierde vraag betreft, wordt ook aan het andere radiogeluid de kans geboden binnen de huidige regelgeving. De decreetgever heeft niet gekozen voor twee verschillende categorieën. Het had gekund, maar het is niet zo. Ik wijs er nogmaals op dat de andere niet-commerciële lokale radio's uiteraard ook sociaal-cultureel nieuws brengen. We mogen geen artificieel onderscheid maken en stellen dat deze radio's niet lokaal zouden zijn gebonden of geen radio voor de gemeenschap zouden maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.00 uur.*
